

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-7/11/ET

Wrocław, 12 kwietnia 2011 r.

DECYZJA RWR 5 / 2011

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. *w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko PRZEDSIĘBIORSTWU USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na: zamieszczeniu we wzorcu umownym pn., UMOWA Nr ” postanowień o treści:

- **-w § 6 ust. 1:„***W przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo do wniesienia reklamacji w terminie 7 dni od daty usługi. Reklamacje wniesione po powyższym terminie nie będą uwzględniane, a usługa będzie uznana za wykonaną”;*
- **w § 7 ust 3:„***Zleceniobiorca w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi może rozwiązać umowę w każdym momencie ze skutkiem natychmiastowym”;*

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone;

i przyjęciu zobowiązania przez PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie do zaniechania tych działań, **nakłada się obowiązek wykonania tego zobowiązania do dnia 31 lipca 2011 r.** poprzez zmianę zakwestionowanych postanowień obowiązującego wzorca umowy pn. „UMOWA Nr ”na postanowienia o treści:

- **w § 6 ust. 1:„***W przypadku nie wykonania usługi lub nie wykonania jej w sposób należyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo wniesienia reklamacji w terminie do 14 dni od daty kwestionowanej usługi. Niniejsze postanowienie nie wyklucza dalszych uprawnień Zleceniodawcy wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących”*
- **w § 7 ust 3:„***W przypadku nie zapłacenia przez Zleceniodawcę za wykonaną usługę w terminie, Zleceniobiorca może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim bezskutecznym wezwaniu Zleceniodawcy do zapłaty zaległości”.*

oraz aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 ust.1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. *w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107 poz. 887),

-działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
nakłada się na PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie, **obowiązek złożenia sprawozdania** o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania do dnia **15 sierpnia 2011 r.**

UZASADNIENIE

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu, zgodnie z przewidzianymi w ustawie dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) [zw. dalej także ustawą *o ochronie (...)*] kompetencjami, przeprowadził, w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. RWR 403-5/11/ET), analizę wzorca umownego stosowanego przez PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie, [zw. dalej także VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK].

Analiza zawartych w nim postanowień pozwoliła na sformułowanie wniosku, iż zapisy mówiące o :

-prawie zleceniodawcy do dokonania reklamacji usług w terminie 7 dni od daty usługi oraz
-możliwości rozwiązania umowy przez Zleceniobiorcę w każdym momencie w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi,
mogą być zbieżne z brzmieniem postanowień uznanych za niedozwolone.

W związku z powyższym - postanowieniem nr 51/2011 z dnia 1.03..2011 r. - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów [zw. dalej także Prezesem Urzędu] wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów o których stanowi art. 24 ust.1 i 2 pkt 1) wymienionej ustawy, polegających na:

zamieszczeniu we wzorcu umownym pn.,„UMOWA NR ”postanowienia o treści:
w § 6 ust. 1 „*W przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo do wniesienia reklamacji w terminie 7 dni od daty usługi. Reklamacje wniesione po powyższym terminie nie będą uwzględniane, a usługa będzie uznana za wykonaną*”, które może być postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją :

- 1976 „Zleceniodawca może składać w terminie jednego tygodnia reklamację w przypadku opóźnienia w wywozie (tel. 38-06-685)”

oraz

w § 7 ust. 3 „Zleceniobiorca w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi może rozwiązać umowę w każdym momencie ze skutkiem natychmiastowym”, które może być postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją:

-1979 „Zleceniobiorcy przysługuje prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy Zleceniodawca spóźnia się z zapłatą za usługi”.

(dowód: karta 1)

W trakcie postępowania ww. przedsiębiorca w piśmie z dnia 11.03.2011 r odniósł się do zarzutów zawartych w postanowieniu 51/2011 uznając, że treść stosowanych przez niego postanowień może godzić w interesy konsumentów. Jednocześnie zobowiązał się do zmiany treści zakwestionowanych postanowień na nowe postanowienia oraz do wprowadzenia ich zarówno do aktualnie stosowanego wzorca umowy jak i we wszystkich umowach obowiązujących w dniu wydania decyzji poprzez ich aneksowanie. Treść postanowień zmieniono na:

„ W przypadku nie wykonania usługi lub nie wykonania jej w sposób należyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo wniesienia reklamacji w terminie do 14 dni od daty kwestionowanej usługi. Niniejsze postanowienie nie wyklucza dalszych uprawnień Zleceniodawcy wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących”

oraz

„W przypadku nie zapłacenia przez Zleceniodawcę za wykonaną usługę w terminie, Zleceniobiorca może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim bezskutecznym wezwaniu Zleceniodawcy do zapłaty zaległości”.

(dowód: karta 6 i 7)

Przedsiębiorca został powiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie.

(dowód: karta 27)

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Strona postępowania: PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie jest przedsiębiorcą zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy KRS w dniu 11.12.2003 r. pod numerem 0000182898 jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Do podstawowych zadań Spółki należy świadczenie usług w zakresie m.in.:

- gospodarki ściekami oraz wywozu i unieszkodliwiania odpadów, usług sanitarnych i pokrewnych,
- zagospodarowania odpadów,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne.
- produkcji pojemników metalowych,
- towarowego transportu drogowego

Spółka prowadzi działalność w zakresie wywozu nieczystości stałych na terenie: 13 gmin. Na świadczenie tych usług podpisała ok. 6020 umów z odbiorcami indywidualnymi.

(dowód: kart 7)

2. W związku z prowadzoną działalnością VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK stosuje wzorzec umowny pn. „UMOWA Nr ”. We wzorcu tym przedsiębiorca zamieścił m.in. następujące postanowienia:

w § 6 ust. 1 *„W przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo do wniesienia reklamacji w terminie 7 dni od daty usługi. Reklamacje wniesione po powyższym terminie nie będą uwzględniane, a usługa będzie uznana za wykonaną”*,

oraz

w § 7 ust 3 *„Zleceniobiorca w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi może rozwiązać umowę w każdym momencie ze skutkiem natychmiastowym”*

(dowód: karta 5)

3. W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zamieszczono między innymi następujące klauzule:

- 1976 „Zleceniodawca może składać w terminie jednego tygodnia reklamację w przypadku opóźnienia w wywozie (tel. 38-06-685)”- (wyrok SOKiK z dnia 9 marca 2010 r., sygn. akt XVII AmC 430/09);

-1979 „Zleceniobiorcy przysługuje prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy Zleceniodawca spóźnia się z zapłatą za usługi”- (wyrok SOKiK z dnia 9 marca 2010 r., sygn. akt XVII AmC 430/09);

(strona internetowa:

www.uokik.gov.pl/pl/ochrona_konsumentow/niedozwolone_klauzule/rejestr_klauzul_niedozwolonych/).

4. W trakcie postępowania przedsiębiorca - w piśmie z dnia 11.03.2011 r. przedstawił swoje stanowisko w sprawie zarzutów Prezesa Urzędu co do naruszenia z art. 24 ust.1 i 2 pkt 1) ustawy o ochronie (...), zobowiązując się do podjęcia działań mających na celu zapobieżenie tym naruszeniom poprzez zmianę zakwestionowanych postanowień na postanowienia o treści:

„ W przypadku nie wykonania usługi lub nie wykonania jej w sposób należyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo wniesienia reklamacji w terminie do 14 dni od daty kwestionowanej usługi. Niniejsze postanowienie nie wyklucza dalszych uprawnień Zleceniodawcy wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących”

oraz

„W przypadku nie zapłacenia przez Zleceniodawcę za wykonaną usługę w terminie, Zleceniobiorca może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim bezskutecznym wezwaniu Zleceniodawcy do zapłaty zaległości”.

(dowód: karta 6-7)

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

1. Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy korzystają lub będą korzystać z usług odbioru nieczystości stałych świadczonych przez VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

Art. 24 ust.1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...)”

Do stwierdzenia praktyki o której mowa w art. 24 ust.1 i 2 pkt 1) ustawy o ochronie (...) konieczne zatem jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcach umów postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

2. PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK Sp. z o.o. z siedzibą w Oławie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z art. 4 pkt 1 ww. ustawy pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 - na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorstwo VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK prowadzi użyteczną publicznie działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług wywozu nieczystości stałych. Przedsiębiorstwo jest zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców. Wobec powyższego jest ono przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a tym samym także w świetle art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Może być zatem stroną postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

3. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 10 listopada 2009 r. (sygn. akt VI ACa 480/09) rozpatrując sprawę z zakresu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów stwierdził, iż: „(...) *nawet pojedyncza klauzula może stanowić wzorzec umowny, jeżeli jest to tzw. klauzula standardowa, czyli przygotowana z góry przez jedną ze stron umowy dla wielu umów, które mogą być zawarte w przyszłości. Dla kwalifikacji prawnej wzorca nie ma znaczenia jego formalna postać, w szczególności nie musi on występować w formie oddzielnego od umowy dokumentu. Ważne natomiast są treści wzorca w sensie funkcji, jakie ma on spełniać, oraz sposób jego użycia przy zawarciu umowy*”. W niniejszej sprawie przedmiotowe umowy pomiędzy VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK a klientami są zawierane w oparciu o jednolite opracowania, identyczne zarówno co do formy, jak i treści, co ewidentnie wskazuje na wcześniejsze zredagowanie ich wzorów celem późniejszego wykorzystania.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ *k.p.c.*) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ *k.p.c.* rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa

Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 *k.p.c.* Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u. o k.i k. [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a ustawy o ochronie (...). znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru co do celu, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

4. Jak już wskazano wyżej, przedmiotem niniejszego postępowania jest uprawdopodobnienie, że wyżej wymienione, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia wzorca umownego stosowanego przez przedsiębiorcę w obrocie konsumenckim, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* pod pozycjami: 1976, 1979.

a) postanowienie ograniczające prawo Zleceniodawcy do wniesienia reklamacji usługi w terminie dłuższym niż 7 dni od daty jej wykonania

W stosowanym wzorcu umownym pn. „UMOWA Nr” VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK w § 6 ust. 1 zamieszcza postanowienie o treści: „*W przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo do wniesienia reklamacji w terminie 7 dni od daty usługi. Reklamacje wniesione po powyższym terminie nie będą uwzględniane, a usługa będzie uznana za wykonaną*”

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kodeksu cywilnego, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Konsument, jako słabsza strona stosunku prawnego stając wobec przedsiębiorcy – profesjonalisty podlega szczególnej ochronie. W szczególności interesy konsumentów naruszają w sposób rażący działania przedsiębiorcy sprzeczne z przepisami prawa.

W ocenie Prezesa Urzędu, zakwestionowane postanowienie § 6 ust. 1 wzorca jest tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 1976: „*Zleceniodawca może składać w terminie jednego tygodnia reklamację w przypadku opóźnienia w wywozie (tel. 38-06-685)*”, ze względu na identyczny, niekorzystny dla konsumentów skutek polegający na kształtowaniu praw i

obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający ich interesy (art. 385¹ § 1 k.c.) oraz ograniczeniu odpowiedzialności przedsiębiorcy względem konsumenta za nienależyte wykonanie lub niewykonanie zobowiązania (art. 385³ pkt 2 k.c.). Analiza porównawcza zakwestionowanego postanowienia wzorca umowy oraz cytowanego powyżej postanowienia wpisanego do Rejestru wskazuje, że kwestionowane postanowienie wyczerpuje przesłanki postanowienia uznanego za niedozwolone. W wyroku z dnia 9 marca 2010 r. (sygn. akt XVII AmC 430/09) sąd podzielił stanowisko Prezesa UOKiK uznając możliwość składania reklamacji w ciągu tygodnia (7 dni) za termin zbyt krótki „ (...) w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zdaniem Sądu, zapis ten, co słusznie podniósł Prezes UOKiK, wprowadza rażąco krótki termin składania przez konsumenta reklamacji na nienależyte wykonanie umowy przez zleceniobiorcę, a nadto może wywołać u konsumenta mylne wrażenie, że po upływie jednego tygodnia traci on prawo dochodzenia roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy”

Zakwestionowany zapis umowy nie ma wprawdzie identycznego brzmienia, jednakże w ocenie Prezesa Urzędu, wykładnia jego treści prowadzi do wniosku, że mieści się on w hipotezie przytoczonej klauzuli niedozwolonej - wyznaczony przez VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK siedmiodniowy termin składania reklamacji w przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty należy uznać za zbyt krótki.

Powyższe skutkuje uznaniem, że uprawdopodobniono bezprawność działania Przedsiębiorstwa, polegającą na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowienia § 6 ust. 1 wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

b) postanowienie przyznające przedsiębiorcy prawo do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym w każdym momencie w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi

W orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zakwestionowano postanowienia wzorców umów, na mocy których umowa zostaje rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym bez obowiązku wcześniejszego powiadomienia konsumenta w sytuacji np. opóźnienia się klienta z zapłatą świadczenia. W umowach o charakterze wzajemnym, odstąpienie przez przedsiębiorcę od umowy bez uprzedniego wezwania konsumenta do spełnienia świadczenia jest sprzeczne bowiem z art. 491 k.c, który stanowi, że jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Chociaż powyższy przepis posiada charakter dyspozytywny, to jednak jego treść jest powszechnie stosowana w obrocie gospodarczym i stanowi jeden z jego dobrych obyczajów (art.385¹ § 1 k.c.).

Wydając wyrok w dniu 9 marca 2010 r. w sprawie uznania za niedozwolone postanowienia wpisanego do Rejestru pod poz. 1979 (sygn. akt XVII AmC 430/09) o treści: „Zleceniodawcy przysługuje prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy Zleceniodawca spóźnia się z zapłatą za usługi” w uzasadnieniu wyroku Sąd podzielił przedstawione w pozwie stanowisko Prezesa Urzędu, iż: „nie precyzuje ono jaki okres opóźnienia w zapłacie uprawnia Zleceniobiorcę do rozwiązania umowy, co w istocie daje mu prawo do dokonywania jednostronnej wiążącej interpretacji umowy”. Sąd uznał również, że „Prezes UOKiK słusznie zwrócił uwagę na fakt, iż wbrew powszechnie panującym obyczajom kupieckim umowa nie przewiduje - przed zastosowaniem w/w sankcji - dodatkowego wezwania do zapłaty (...) Podtrzymując rozważania prezentowane w odniesieniu do poprzedniej klauzuli, Sąd zważył, iż podkreślenia wymaga fakt, iż pozwana w ogóle nie bierze pod uwagę sytuacji losowych jakie

mogą spotkać każdego człowieka. Nie rozróżniając powodów z których konsument popadł w zwłokę, pozwana ustaliła najsurowszą z możliwych sankcji, a więc rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia. Oznacza to w praktyce, iż konsument, nie z własnej winy, może zostać pozbawiony usługi w zakresie utrzymywania porządku i czystości praktycznie z dnia na dzień. Taki zapis, zdaniem tutejszego Sądu, narusza równowagę kontraktową stron, jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów”.

W opinii Prezesa Urzędu zakwestionowane w niniejszej sprawie postanowienie występujące we wzorcu umownym, stosowanym przez VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK o treści: „Zleceniobiorca w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi może rozwiązać umowę w każdym momencie ze skutkiem natychmiastowym” również przewiduje rozwiązanie umowy bez konieczności uprzedniego wezwania konsumenta do spełnienia świadczenia w określonym terminie pod rygorem rozwiązania umowy, a w związku z tym wywołuje te same skutki prawne co przytoczone wyżej postanowienie z rejestru. Analiza porównawcza obu postanowień wskazuje na jednoznaczność zawartych w nich treści, której nie naruszają odmienności wynikające z użytych zwrotów i wyrazów.

W związku z tym, mimo różnic w sformułowaniu treści postanowienie występujące we wzorcu umownym stosowanym przez VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK należy uznać za tożsame ze wskazaną klauzulą wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone pod poz. 1979.

Reasumując powyższe, należy uznać za uprawdopodobnione, iż wymienione w punkcie I sentencji niniejszej decyzji postanowienia mieszczą się w hipotezach klauzul wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone:

- postanowienie „*W przypadku nie wykonania usługi lub wykonania jej w sposób nienależyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo do wniesienia reklamacji w terminie 7 dni od daty usługi. Reklamacje wniesione po powyższym terminie nie będą uwzględniane, a usługa będzie uznana za wykonaną*”, w klauzuli zamieszczonej pod nr 1976;
- postanowienie „*Zleceniobiorca w przypadku nie płacenia przez Zleceniodawcę za wykonane usługi może rozwiązać umowę w każdym momencie ze skutkiem natychmiastowym*” w klauzuli zamieszczonej pod nr 1979

5. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Stosownie do art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)* stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa *o ochronie (...)* nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów, nie tylko tych będących klientami VAN GANSEWINKEL-DOLNY ŚLĄSK (ok. 6020 tys umów), ale i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę dotyczącą świadczenia usług wywozu odpadów stałych na terenie Dolnego Śląska.

Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie Spółki nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

6. Zgodnie z art. 28 ust.1 ustawy *o ochronie (...)*, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, ponieważ przedsiębiorca zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wzmiankowanym naruszeniom poprzez zmianę treści obu zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień umownych, na postanowienia o treści:

w § 6 ust. 1: „*W przypadku nie wykonania usługi lub nie wykonania jej w sposób należyty, Zleceniodawcy przysługuje prawo wniesienia reklamacji w terminie do 14 dni od daty kwestionowanej usługi. Niniejsze postanowienie nie wyklucza dalszych uprawnień Zleceniodawcy wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących*” oraz

w § 7 ust 3: „*W przypadku nie zapłacenia przez Zleceniodawcę za wykonaną usługę w terminie, Zleceniobiorca może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim bezskutecznym wezwaniu Zleceniodawcy do zapłaty zaległości*”.

Analizując przedstawione projekty zmian dokonanych przez przedsiębiorcę we wzorcu umownym Prezes Urzędu uznał, iż nie zawierają już one postanowień mogących godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu tak opracowane zapisy wzorców umownych mogą zostać wprowadzone do obrotu konsumenckiego w miejsce dotychczas obowiązujących. Należy ponadto wskazać, iż zakres zobowiązania przedsiębiorcy obejmuje zarówno zmianę zakwestionowanych postanowień w nowo podpisywanych umowach, jak i w aktualnie obowiązujących. Oznacza to konieczność aneksowania wszystkich umów istniejących w obrocie prawnym, bądź przynajmniej podjęcia przez przedsiębiorcę udokumentowanych działań zmierzających do zmiany wcześniej zawartych umów.

Stosownie do art. 28 ust.2 ustawy *o ochronie (...)* w decyzji, o której mowa w ust.1, Prezes Urzędu może także określić termin wykonania tych zobowiązań,

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt I sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie (...)* Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek złożenia w wyznaczonym w sentencji decyzji terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

W związku z powyższym, należało orzec jak w pkt II sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)*, w związku z art. 479²⁸ § 2 *k.p.c.*, od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Otrzymuje:

1.Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
Van Ganswinkel –Dolny Śląsk Sp. z o . o.
ul. Portowa 7
55-200 Oława